

Conservarea și protecția mediului în România

1. Propuneri de conservare și protecție a mediului în zona Snagov

Turismul, mai mult ca orice domeniu de activitate, este dependent de mediul înconjurător, acesta reprezentând „materia sa primă”, obiectivul și domeniul de activitate și de desfășurare a turismului fiind suportul său cadru, purtătorul resurselor sale. Turismul se desfășoară în mediu, „calitatea” acestuia putând favoriza sau împiedica activitățile turistice.

Relieful, pădurile, lacurile, monumentele naturii sau de artă și arhitectură, aerul sau apele minerale etc., componente ale mediului înconjurător, se constituie ca și resursele turistice ce favorizează desfășurarea turismului de odihnă și recreere, de tratament balnear, acvatic, cultural, drumeție etc. Cu cât aceste resurse sunt variate și complexe, și mai ales nealterate, cu proprietăți cât mai apropiate de cele primare, cu atât interesul lor turistic este mai mare, iar activitățile pe care le generează sunt mai valoroase și mai atractive, răspunzând unor variate motivații turistice.

În aceste condiții, relația turism-mediul înconjurător, are o semnificație deosebită în dezvoltarea și ocrotirea mediului înconjurător reprezentând condiția sine qua non a turismului, orice modificare produsă acestuia aducând prejudicii și potențialului turistic prin diminuarea sau chiar anularea resurselor sale.

Relația turism-mediul înconjurător a fost evidențiată în repetate rânduri în cadrul unor conferințe consacrate ocrotirii acestuia, ca aceea a Uniunii Internaționale de Conservare a Mediului (U.I.C.M), ținută în 1976, la Spindlesy Mlyn – Cehia, Simpozioanele internaționale de ocrotire a naturii de la Cluj-Napoca (1968), Arles (1971) și Copenhaga (1973), Conferința Națiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător, de la Stockholm (1972), Conferința Mondială a Turismului de la Manila (1968) etc.

În acest sens, concludentă este și aprecierea făcută de specialistul elvețian prof. Krippendorf: „Dacă putem să pierdem și apoi să ne reconstruim capitalul în alte domenii ale economiei, nu același lucru se întâmplă în turism, unde substanța de bază – peisajul și pământul – odată pierdută este iremediabil pierdută”¹.

În general, degradarea mediului înconjurător și a resurselor turistice provine de la două mari grupe de factori:

- factori care constituie o urmare directă a dezvoltării economice;
- factori care provin din folosirea mediului ambiant pentru turism și agrement.

Prima grupă de factori rezultați, în principal din intensificarea activităților industriale, agricole și de

transport, afectează atât mediul, cât și cadrul general de desfășurare a activităților turistice, ca și componentele potențialului turistic, luate ca entități aparte (aerul, apa, solul, vegetația, fauna, peisajele, monumentele naturii și de arhitectură etc.).

Dintre acestea, o problemă deosebită o ridică poluarea aerului produsă de industrie, prin sursele de impurificare cu repercursiuni asupra potențialului turistic. Emisiile mixte de pulberi, gaze nocive, substanțe iritante și mirositoare pot polua resursele ce stau la baza desfășurării activității specifice turismului balnear, de odihnă și recreere, cultural, de vânatoare și pescuit sportiv.

Poluarea apei are, de asemenea, consecințe negative pentru turism, contribuind la degradarea unora dintre resursele turistice de cea mai largă utilizare.

Poluarea solului cu diferiți poluanți proveniți fie din apa ploilor contaminate cu poluanți, fie direct, din deversări de deșeuri, pesticide, îngrășăminte chimice etc., au pe lângă urmări de ordin economic și socio-sanitar, și consecințe pentru turism prin degradarea apelor freatice și a oglinzilor de apă utilizate în balneo-turism și agrement.

Poluarea sonoră reprezintă un alt factor de risc, pentru sănătatea oamenilor. Are implicații și asupra turismului, apariția ei în locuri destinate acestuia devenind dezagreabilă întrucât, majoritatea celor ce practică turismul doresc „un colț liniștit în natură”, care să-i ferească de tumultul marilor orașe sau de zgomote industriale. Existența surselor de poluare sonoră în stațiunile balneare influențează odihna sau buna dispoziție a turiștilor, repercutându-se asupra eficacității tratamentelor balneare pe care, uneori, le poate chiar anula.

Deosebit de gravă este poluarea peisajului, element ce constituie unul dintre cele mai valoroase resurse ale potențialului turistic.

Degradarea pădurilor reprezintă un alt exemplu de afectare a potențialului turistic. Pădurea reprezintă interes pentru turism prin funcțiunile social-recreative și estetice-peisagistice. Aceste atribuții fac ca pădurile, în general, să fie considerate, indiferent de locul unde sunt amplasate și în special în zonele preorășenești, drept obiective care întregesc valoarea potențialului turistic.

Aspectele nefavorabile se întâlnesc și în cazul degradării obiectivelor turistice antropice, atât prin substanțele poluante ce atacă, degradează și scurtează „viața” celor mai rezistente și durabile materiale, urmare fiind dispariția unor monumente de rezonanță istorică, artistică sau culturală durate de oameni cu veacuri în urmă, cât și a altor obiective antropice sau naturale.

Priorități tehnologice în economia românească

În ceea ce privește a doua grupă de factori, turismul ca oricare activitate umană fiind un consumator de spațiu și resurse turistice participă implicit la degradarea și poluarea mediului înconjurător și a potențialului turistic. Chiar dacă nu acționează în mod deliberat, se înregistrează acțiuni directe ale turiștilor asupra peisajului, florei și faunei sau asupra altor obiective de interes turistic, ce conduc la deteriorarea parțială sau totală a acestora. Cauza principală a acestor neajunsuri o constituie, în principal concepția greșită de valorificare a unor zone, puncte sau obiective de interes turistic.

Acțiunile distructive pot fi numeroase, mai ales în zonele sau la obiectivele la care se conturează o evidentă concentrare turistică și în condițiile în care nu se realizează dotări sau amenajări speciale necesare practicării diferitelor activități turistice și îndeosebi, pentru vizitarea acestora. Ele pot fi provocate de o serie de factori perturbanți cu rezultate nocive pentru mediu ca:

- circulația turistică necontrolată din zone sau la obiective turistice duce la distrugerea vegetației, poate provoca incendii, împiedică regenerarea plantelor, generează braconajul și tulburarea biotopurilor specifice vânatului și în general a faunei, putând provoca și dispariția unor specii;
- lipsa în zonele turistice sau în apropiere a unor obiective amenajate destinate popasului sau instalării de corturi, provoacă inevitabil; degradarea peisajului și a altor componente ale mediului înconjurător, datorită urmelor reziduale lăsate la întâmplare de turiști în locurile de popas;
- fenomenul poluării naturii a căpătat forme mai complexe prin pătrunderea turismului automobilistic în locuri până nu demult inaccesibile care distruge în calea lor pajiști, flora, arbuști etc. Lipsa parcurilor în afara stațiunilor balneare, alterează calitățile aerului, a factorilor de cură, influențându-se și tratamentele balneare specifice stațiunilor;
- concepția greșită de valorificare a resurselor turistice, afectează calitatea potențialului turistic, ca urmare a exploatarei neștiințifice și neraționale a acestora sau prin realizarea necorespunzătoare a obiectivelor de investiții cu caracter turistic.

Protecția și conservarea potențialului turistic se conturează ca o activitate distinctă având probleme specifice care solicită colaborarea specialiștilor din domenii variate. Această acțiune poate avea o eficiență satisfăcătoare numai în condițiile asigurării unui cadru juridico-administrativ adecvat de desfășurare, existenței unor resurse economice, a unui suport legislativ eficient și a unei activități susținute de educație cetățenească.

Măsurile ce se impun pe linia protecției potențialului turistic și a prevenirii degradării lui, trebuie să urmărească, în principal următoarele aspecte:

- exploatarea științifică și rațională a resurselor turistice, astfel că, rata de exploatare a acestora să nu depășească rata lor de reciclare și de regenerare;
- intensitatea relațiilor directe sau indirecte a turismului cu factorii de mediu să nu depășească limitele capacității de suport a acestora;

- analizarea relației dintre activitatea de turism și activitățile economice poluante, în vederea prevenirii degradărilor provocate de factorii din alte sectoare de activitate și semnarea organelor de drept a surselor de poluare nocive asupra resurselor turistice;
- sensibilizarea unităților economice a căror activitate poluantă afectează potențialul turistic;
- cunoașterea aprofundată a problemelor pe care le ridică echilibrarea ecosistemelor în plan global teritorial, printr-o analiză temeinică și o mai bună gestionare, rațională, a resurselor turistice ale țării sau pe teritorii mai restrânse (județe, zone), în așa fel încât, valorificarea turistică a acestora să fie soluționată în contextul valorificării tuturor resurselor naturale și al protecției mediului înconjurător. Această corelare se realizează teoretic, în cadrul studiilor de amenajare teritorială, care devin astfel instrumentul principal în mâna organelor de decizie și documentul de bază în amenajarea științifică, rațională și eficientă a teritoriului.

Una dintre măsurile importante de protejare și conservare a potențialului turistic o reprezintă: amenajarea și organizarea adecvată și la un nivel superior a zonelor, traseelor sau obiectivelor turistice.

Protecția mediului înconjurător și a patrimoniului turistic este influențată în mare măsură și de conștiința ecologică a populației și a sentimentului de dragoste și respect pentru natură, locuri istorice și monumente de artă și arhitectură create de-a lungul timpurilor. Aceasta se poate realiza printr-o susținută acțiune de educație cu privire la mediul și potențialul turistic, acțiune care trebuie să se facă la nivelul întregii națiuni prin însuflarea unei atitudini de respect și responsabilitate față de resursele naturale în vederea ocrotirii lor.

Educația ecologică pentru ocrotirea naturii și a potențialului turistic trebuie făcută permanent pentru toate vârstele, dar este important să înceapă din copilărie. Activitatea de educație ecologică se poate desfășura prin conferințe, expuneri, prin radio și TV, presă, proiecții, excursii, asociații pentru turism și ocrotirea naturii etc.

Întreaga muncă de educare în materie de ocrotire și protecție a mediului și a potențialului turistic este concepută interdisciplinar, ca un proces continuu și ca parte integrantă într-o perspectivă mondială, dar, privită regional, tratează problemele dezvoltării și creșterii economice în funcție de ocrotirea mediului, insistând asupra cooperării locale, regionale, naționale în rezolvarea tuturor aspectelor de poluare.

Analizând toate aspectele privind mediul înconjurător ca potențial turistic se poate stabili că protecția și conservarea lui se realizează în cadrul unei concepții de ansamblu a dezvoltării economice a țării, concepție situată la același nivel de importanță ca și problemele de dezvoltare generală a economiei.

Așa cum a rezultat din capitolele anterioare, datorită condițiilor naturale deosebite, cât și facilităților de acces, fiind situată în apropierea municipiilor București și Ploiești, zona pădurii și lacului Snagov este foarte solicitată de zeci de mii de turiști care pătrund, în perioadele de vârf ales sezonului estival, în pădure și pe spațiile agricole, deteriorându-le.

Priorități tehnologice în economia românească

În același timp, datorită lipsei de amenajări edilitar-gospodărești (apă, canalizare etc.) există pericolul poluării și degradării atât a lacului, cât și a terenului din jurul acestuia.

Pentru prevenirea degradării acestei zone turistice și dezvoltarea armonioasă în funcție de cadrul natural și necesitățile turistice se impune instituirea acesteia ca rezervație naturală și de agrement, luându-se o serie de măsuri de protecție prin stabilirea regimului de construcții și dotări, precum și de acces în întreaga zonă.

Primele măsuri ce trebuie adoptate vor viza în principal următoarele aspecte:

- interzicerea oricăror lucrări de construcții și amenajări în incinta zonei protejate pentru a se evita degradarea peisajului și poluarea lacului și a mediului înconjurător. Executarea unor lucrări de construcții și amenajări necesare protecției rezervației naturale ori dezvoltării turismului să fie permise de la caz la caz cu avizul Companiei autonome de proiectări „Carpați”, care să elaboreze un proiect de sistematizare a zonei;
- interzicerea accesului în zona protejată a autovehiculelor și utilajelor grele, pentru menținerea căilor de acces în stare corespunzătoare; pentru autoturisme sau alte autovehicule de transport persoane vor fi amenajate drumuri, alei de acces și locuri de parcare, limitându-se accesul acestora în perimetrul rezervației, atunci când spațiile astfel amenajate devin neîncăpătoare;
- controlul riguros al modului de acces al turiștilor în pădure și pe lacul Snagov, prin amenajarea și organizarea de locuri speciale de acces și de parcare a autoturismelor, de folosire a ambarcațiunilor – îndeosebi cele cu motor – pe lac, instituirea de taxe de acces și de folosire a spațiilor de agrement și chiar de limitare, în caz de supraaglomerare a accesului oricăror autovehicule.

Pentru reglementarea accesului în zona de agrement și a utilizării bazei naturale de agrement propun următoarele măsuri:

- pădurea, din incinta zonei și care este folosită îndeosebi pentru agrement, în suprafață de cca. 1.550 ha să treacă din administrația Ocolului Silvic Snagov – subordonat Ministerului Mediului – în administrarea directă a Întreprinderii agrosilvice Scroviștea din cadrul Regiei Autonome de Turism și Prestații „Dacorex”, care să fie autorizată să suplimenteze – în limitele permise de indicatorii de rentabilitate – numărul de pădurari și paznici și care să poată aplica nivelul maxim de amenzi prevăzute de legile speciale;
- lacul Snagov cu amenajările și dotările existente să treacă din administrarea Întreprinderii de Canal, Apa București în administrarea directă a noii societăți de turism care îl va întreține și exploata în scopuri turistice și de agrement și va organiza paza și controlul accesului și folosirii eficiente a acestuia prin organizarea de plaje cu dotări sanitare, căi de acces și parcaje corespunzătoare; totodată, va organiza în mod centralizat spațiile de întreținere și reparații a ambarcațiunilor proprii și ale cetățenilor;

- preluarea în administrarea directă de către Întreprinderea de Turism Snagov a terenului folosit de Întreprinderea Horticolă 1 Mai ca pepiniară pentru arbuști ornamentali, având în vedere randamentul în scădere din ultimii ani al acestei pepiniere.

În această parte a lacului să se prevadă amenajarea principalei plaje a lacului Snagov destinată în principal bucureștenilor, având în vedere că se află în apropierea stației terminus a căii ferate București – Snagov.

Până la amenajarea plajei și a celorlalte dotări specifice turismului, precum și pentru organizarea într-un alt loc a pepinierii, aceasta urmează să funcționeze în continuare pe bază de contract încheiat cu Întreprinderea agrosilvică Scroviștea, care dispune de specialiști corespunzători:

- Ministerul Agriculturii să fie împuternicit să convină cu primăriile și consiliile comunale din localitățile Ciolpani și Ghermănești pentru atribuirea altor suprafețe agricole în locul celor existente în incinta zonei Snagov (cca 300 ha) și care, de fapt, au fost preluate de către acestea de la fosta administrație a stațiunii Snagov.

Terenurile respective să treacă în administrarea directă a Întreprinderii de turism Snagov având în vedere că sunt cele mai propice zone pentru dezvoltarea în perspectivă a bazei turistice, cu atât mai mult cu cât în aceste zone urmează a se efectua principalele foraje de exploatare a apei geotermale cu proprietăți curative, care a fost descoperită recent.

În cazul în care pe terenurile agricole sunt executate unele lucrări de construcții sau de altă natură care nu pot fi mutate pe noile terenuri atribuite, vor fi compensate în bani sau în natură prin înțelegeri ce vor fi convenite.

Pentru caracterizarea corectă și completă a cadrului natural a viitoarei rezervații naturale și de agrement Snagov este necesar ca, într-o etapă viitoare, să se evidențieze următoarele aspecte:

- structurile geologice incluse în perimetrul rezervației;
- patrimoniul biologic inclus;
- starea actuală a structurii ecologice;
- limitele de suportabilitate ale acestei structuri.

O dată cu lămurirea acestor aspecte se pot lua măsuri de limitare a presiunii unor factori externi care constituie cauza producerii unor perturbații care se identifică, cum ar fi: fertilizarea și furajarea bazinelor piscicole și în amonte de lac, surse locale și difuze de poluare organică ș.a.

Totodată se pot lua măsuri de recuperare și control a dinamicii lacului și a ecosistemelor terestre adiacente, în limitele domeniului lor de stabilitate.

De asemenea, se pot analiza căile și modalitățile de utilizare a funcțiilor estetice și productive ale ecosistemului forestier, ale lacului (ex. vile de odihnă, baze sportive terestre și acvatice, pescuit sportiv) și de conservare a biodiversității structurilor ecologice, în social, condiționează decisiv funcția estetică și funcția productivă.

Prin realizarea acestor condiții se poate dimensiona corect întreaga strategie de amenajare și valorificare, prin turism, a potențialului complexului de structuri ecologice pe care îl reprezintă zona Snagov.

Priorități tehnologice în economia românească

Pentru evaluarea patrimoniului biologic și ecologic al rezervației este necesară realizarea de către institute de specialitate, a unor studii de profil.

Conservarea diversității formelor de viață și cunoașterea modului de organizare și funcționare a structurilor ecologice din patrimoniul rezervației necesită realizarea unui program de cercetare pe o perioadă mai lungă.

Rezultatele programului de cercetare trebuie să fundamenteze strategia de redresare ecologică a lacului Snagov și a celei de valorificare durabilă pe termen lung a funcției estetice a întregii rezervații.

Finanțarea programului de cercetare poate fi asigurată prin atragerea unor sume de la buget sau și din partea unor firme (societăți) particulare interesate.

În concluzie, organizarea și dezvoltarea activității turistice în perimetrul rezervației se va realiza în limitele de suportabilitate ale acesteia și numai în condițiile conservării integrale a patrimoniului său biologic și ecologic.

2. Tehnologia amenajării turistice a teritoriului

După stabilirea necesității și a oportunității deciziei de amenajare și delimitare a teritoriului avut în vedere, acțiunea de amenajare turistică presupune derularea unor operațiuni cu caracter oarecum pregătitor, elaborarea concepției de organizare a spațiului și, potrivit acesteia, a programului noilor localizări¹.

Concepția de organizare a spațiului variază, în primul rând, în funcție de datele tehnice ale teritoriului, dar și de modul de abordare a proiectului de amenajare². Astfel, din punct de vedere al nivelului, se remarcă următoarele tipuri de abordare: interregională, națională, regională, locală, sectorială.

În funcție de modul de amenajare și soluționare a problemelor, se poate adopta o abordare tradițională, orientată pe echipamentele de infrastructură și care se derulează „de la capul al fine”, presupunând elaborarea unor proiecte independente pentru fiecare obiectiv și o abordare sistematică, în care, după analizarea factorilor de amenajare, se elaborează, în detaliu, toate alternativele posibile de realizare a obiectivelor. În acest ultim caz, acțiunea este globală și se desfășoară în mai multe faze, concretizate în elaborarea unor documente ca: anteproiectul, proiectul inițial, proiectul final, programul operațional.

Indiferent de modul de abordare, în fiecare din fazele procesului de amenajare se urmărește examinarea acțiunii sub toate aspectele (fizic, economic, social, juridic, comercial etc.) și cu toate implicațiile, în scopul formulării celor mai adecvate soluții.

Conținutul programului de amenajare se referă la organizarea funcțională a teritoriului și, în mod deosebit, la echiparea turistică a acestuia. De asemenea, vizează

organizarea relațiilor cu perimetrele din afara zonei supusă amenajării.

Din literatura de specialitate, rezultă că, pentru înzestrarea turistică a unei stațiuni, se au în vedere două categorii principale de elemente: **funcționale** (structuri de primire, alimentație, servicii, infrastructura generală) și **recreative** (în care un rol important îl au spațiile deschise).

Structurile de primire, respectiv reședința, reprezintă, în plan teritorial, punctul fix în funcție de care se orientează atât turistul cât și celelalte componente ale echipamentului stațiunii. Structurile de primire pot fi de tip hotel, motel, camping, locuințe particulare etc. În caracterizarea acestora se folosesc elemente ca: amplasare, capacitate, confort, gama de servicii oferite. Dintre acestea, amplasarea și capacitatea fac obiectul unor determinări specifice în procesul de amenajare.

Structurile de alimentație publică reprezintă o altă componentă importantă a localizărilor, asigurând, împreună cu reședința, serviciile de bază pentru turiști. Și în cazul lor, caracterizarea ține seama de amplasament, dimensiune, varietate tipologică, categorie de confort. De regulă, mărimea și localizarea lor se realizează în strânsă corelație cu amplasarea și capacitatea structurilor de primire.

Printre celelalte elemente funcționale figurează și *rețeaua unităților comerciale, a serviciilor de reparare, întreținere, de poștă și telecomunicații, a unităților sanitare* etc.

În structura elementelor funcționale, *rețeaua căilor și mijloacelor de transport* condiționează bunul mers al întregii activități, constituind, în opinia unor specialiști, axa centrală a întregului sistem turistic într-o stațiune.

Elementele recreative și de agrement sunt reprezentate de spații deschise (plaje, locuri de promenadă, amenajări ușoare pentru pic-nic, păduri, parcuri, oglinzi de apă etc.), amenajări sportive (instalații nautice, terenuri de sport ș.a), monumente și vestigii cultural-istorice, stabilimente de cultură (muzee, săli de spectacole, cluburi etc.) și derularea unor manifestări cultural - artistice și sportive).

3. Tehnici utilizate în amenajarea turistică

Complexitatea procesului de amenajare turistică se reflectă și în multitudinea și diversificarea tehnicilor de lucru. Corelate cu obiectivele urmărite și adaptate particularităților teritoriale ale zonelor supuse amenajării, tehnicile de localizare a implantărilor au multe trăsături specifice, dar și multe elemente comune, orice abordare a acestora neputând oferi decât o imagine parțială a varietății și multitudinii lor.

Tehnicile utilizate în procesul de amenajare a zonelor turistice pot viza:

distribuirea în spațiu a obiectivelor, caz în care se utilizează metoda cartografică, prin care se pun în corelație elementele unui teritoriu și obiectivele, prin folosirea transparenței imaginilor;

rezultatele economico - financiare ce pot fi obținute prin transpunerea în fapt a acțiunii de amenajare (fezabilitatea acțiunii);

¹ Minciu R, *Amenajarea turistică a teritoriului*, Univ. Creștină D. Cantemir, '92

² Cazes G, Lanquar R, Raynouard Y, *L'aménagement touristique*, P.V.F. Paris, '80

Priorități tehnologice în economia românească

- elaborarea unor norme și standarde referitoare la dimensiunile optime ale unei localizări și ale elementelor constitutive ale acesteia.

În scopul stabilirii dimensiunii optime a localizărilor, se operează cu norme de utilizare, care permit: determinarea capacității zonelor turistice (în număr de vizitatori), fundamentate pe caracteristicile funcționale ale suprafețelor, determinarea necesarului de capacități de cazare în raport cu funcțiile și destinația zonei, evaluarea și determinarea capacității mijloacelor de transport și a terminalelor pentru aceste mijloace, evaluarea și determinarea capacității zonei unde se vor desfășura activitățile de agrement, evaluarea capacității de primire a teritoriului în raport cu urbanizarea.

Aceste evaluări, cunoscute sub denumirea generică de *determinare a capacității resurselor* (carrying capacity), se înscriu în eforturile de valorificare a potențialului în corelație cu protejarea lui și cu asigurarea echilibrului complex – economic, social, ecologic al zonei.

Elaborarea normelor și standardelor se realizează cu respectarea a trei cerințe limită fundamentale:

- pragul de toleranță – element de caracterizare a mediului;
- pragul de confort – limită de densitate a turiștilor și construcțiilor pentru a evita supraaglomerarea și diminuarea calității resurselor;
- pragul fizic - limita pentru expansiunea turismului.

Ca metode de determinare a normelor de utilizare a spațiului, cel mai frecvent se utilizează **zonarea**. În funcție de specificul perimetrului său, de experiența fiecărei țări, se folosesc norme specifice.

În localizarea implantărilor turistice, trebuie avute în vedere, pe lângă elementele ofertei, tendințele și caracteristicile cererii. Cunoașterea și respectarea lor asigură o înaltă eficiență a deciziilor privind amplasarea și dimensionarea echipamentelor turistice.

Pornind de la aceste cerințe și pe baza experienței dobândite în activitatea de amenajare, caracteristicile cererii și relațiile cerere-ofertă au fost formulate ca teoreme sau ipoteze de lucru în modelarea matematică a acțiunilor de amenajare. Potrivit opiniei lui P. Defert, aceste relații pot lua formele:

- fiind dată o zonă unică a pieței turistice, situată într-un spațiu regional izotrop, importanța localizării este invers proporționată cu distanța: stațiunile turistice se vor situa pe cercuri concentrice potrivit diversității resurselor;
- existând mai multe zone ale pieței turistice, cu ponderi relativ egale ca mărime, situate la distanțe comparabile de resursele R1, R2, R3...etc., importanța localizărilor este în funcție de valoarea sau originalitatea resurselor respective;
- în raport cu mai multe resurse virtuale de aceeași valoare, situate la distanță egală de mai multe zone de piață cu amplitudine diferită, importanța localizării pentru fiecare resursă depinde de masa potențialilor vizitatori, pentru fiecare zonă a pieței;
- la zone de piață egale și egal distanțate într-un spațiu izotrop și în condițiile unor resurse locale, cu valoare

identică în ceea ce privește originalitatea, importanța localizărilor depinde de calitatea ofertelor;

- dacă toți factorii au valoare egală, dezvoltarea localităților este corelativă cu importanța anterioară a stațiunii deja existente.

De asemenea, relațiile între ofertă și cererea turistică, relații ce permit determinarea tipologiei și dimensiunilor localizărilor, pot fi exprimate cu ajutorul unor scheme logice și modelate matematic:

- oferta turistică și cererea sunt concentrate în două puncte sau arii teritoriale restrânse, situate la o anumită distanță;
- oferta turistică este dispersată într-o arie relativ largă și cererea concentrată;
- oferta turistică este concentrată și cererea dispersată;
- oferta, ca și cererea, sunt dispersate.

Aceste relații surprind, pe lângă rolul altor factori, și influența costului și duratei deplasării asupra fluxurilor turistice și, indirect, asupra dimensiunilor localizării. Totodată, se evidențiază faptul că amenajările turistice trebuie să ia în calcul zonele de piață generatoare de turiști. În unele cazuri, cum ar fi turismul de week-end sau în situația existenței unor resurse relativ identice, aceste interdependențe sunt hotărâtoare în deciziile referitoare la localizarea turistică.

4. Principii generale de amenajare a unei zone turistice

În amenajarea unei zone sau areal turistic, ca o concretizare în practică a posibilităților de valorificare optimă a resurselor primare, se recomandă respectarea unor principii.

Principiul integrării armonioase a suprafețelor construite cu condițiile naturale și a structurii serviciilor cu infrastructură existentă.

Principiul flexibilității sau al structurilor evolutive, conform căruia teritoriul avut în vedere trebuie amenajat într-un sistem polifuncțional, adaptabil evoluției și modificărilor structurale ale cererii turistice. Acest principiu este menit să atenueze rigiditatea ofertei turistice și, în același timp, să mărească eficiența valorificării și dezvoltării acesteia.

Principiul activității principale și al recepției secundare relevă specificul consumului turistic, care este influențat de elemente materiale atractive ale ofertei destinate satisfacerii motivației de consum, considerată ca activitate principală. Elementele funcționale ale ofertei în care sunt cuprinse serviciile de bază (cazare și masă), concură la realizarea consumului, dar nu reprezintă rațiunea acestuia. De aceea, în amenajarea teritoriului turistic se va porni de la dimensionarea capacităților de prestare a serviciilor turistice principale în raport cu motivația consumului și posibilitățile de satisfacere a acestuia, după care va avea loc adaptarea capacităților funcționale ce vor completa oferta turistică.

Principiul rețelelor interdependente are în vedere integrarea rețelei turistice compusă din bază materială,

Priorități tehnologice în economia românească

serviciile turistice, forța de muncă și consumatorii (turiștii) în structura socio-economică a zonelor amenajate.

Respectarea acestui principiu va evita apariția unor contradicții care pot atinge o stare conflictuală între populația turistică și cea rezidentă.

Principiul funcționalității optime a întregului sistem turistic se referă la modul în care trebuie să funcționeze elementele structurale ce sunt integrate în sistemul turistic al teritoriului.

Orice defecțiune sau dereglare a uneia dintre componente (rețeaua resurselor alimentare, a bazei materiale turistice, a infrastructurii și suprastructurii etc.)

antrenează efecte în lanț, cu consecințe nefavorabile asupra teritoriului și asupra consumului turistic.

Principiul rentabilității directe și indirecte este, conform părerii specialiștilor, eliminator pentru operațiunea privind dezvoltarea turistică a unui teritoriu.

În concluzie, se poate afirma că fundamentarea unei strategii de amenajare turistică a teritoriului cuprinde, alături de trasarea direcțiilor de acțiune care să respecte principiile amintite, și o serie de acțiuni destinate adaptării celor mai potrivite soluții pentru atingerea obiectivului propus.

Lect. univ. dr. Constantin OLTEANU